tuvust rahva majanduslikkudest alustest ja soovitati senise rahvaliku lendsõna asemele — „oleme l a u l n u d end rahvaks“ — võtta uus: „l i n a kasvatades ja harides oleme saanud rahvaks“. Need skeptilised seisukohad ei tarvitse laulupidudele siiski veel tähendada erilist hädaohtu; kui üldine kainenemine hävitabki romantilise tundepaisutuse laulupidude ümbert, siis on neil massiüritusil ometigi veel küllalt laiad võimalused areneda t ö ö demonstratsioonideks.

Kui laulupidude mõte omal ajal meile laenatigi võõrsilt, siis hoolimata sellest on laulupidud kujunenud meie kultuurielus kõige rohkem üldrahvuslikku ilmet kandvaiks ettevõtteiks.

Teatri alal on rahvusliku omapära küsimus suhteliselt palju noorem probleem ja mis puutub eriti repertuaari, siis on see viimase ajani koosnenud peamiselt tõlgitud teostest. Alles viimase paari aasta kestes on eesti laval algupärand edukalt konkureerimas imporditud näitekirjandusega. Ühes rõhupanekuga algupäraste teoste lavastamisele on märgata publikus tugevat huvitõusu teatri vastu ja palju aastaid kriisi kütkeis virelnud eesti teatrile on avanenud üldiselt avaramad edasiarenemisvõimalused kui kunagi varem.

Üldiselt püsis 1933. a. meie teatrite hulgas oma avaramate võimaluste ja teatri juhtimises ettevõetud ümberkorralduste tõttu kesksel kohal „E s t o n i a“, seda eriti just sügispoolhooajal. Kevadpoolaasta kunstiliselt kõrgemaiks saavutisiks kujunesid M. Alsberg'i ja O. Hesse kriminaalnäidend „Eeljuurdlus“ H. Parise juhtimisel A. Lauteriga peaosas ja H. Kompuse lavastatud E. Ebermayer'i ja F. Cammerlohr'i „Sularaha“ P. Pinna ja A. Lauteriga silmapaistvamais osades. Sügisel sai eriti menukaks sentimentaalsevõitu Pagnoli teos „Kauged rannad“, kuid kunstiliselt sellest kõrgemale tõusis F. Põldroosi lavastatud E. Rice'i

Eesti kroonika 1933, lk. 94